

Сравнителни бележки за образованието по „Публична администрация” в Софийския Университет и Университет Твенте (Холандия)

от Димитър Кьосев
(гледната точка на един бивш студент)

бакалавър по „Публична администрация”, Софийски университет, випуск 2005
магистър по „Публична администрация” университет Твенте (Холандия), випуск 2008

А. Ползност на подготовката

Обучението и в двата университета се стреми да подготви специалисти с гъвкаво и креативно мислене, значителни познания относно работата на администрацията и визия за бъдещето ѝ. Университет Твенте (УТ) изгражда програмата си въз основа на три основни научни дисциплини – социология, политология и право. Програмата по Публична администрация в Софийския университет се съсредоточава на право, икономика и границата между социология и политология.

И в двата университета подготовката е теоретична. Разликата е в интерпретацията, която се дава на теорията. В СУ преподавателите започват от теоретичните постановки и след това преминават през реализацията на теорията – която е много различна от “трябва да бъде...”. В УТ преподавателите не коментират практиката по реализация освен, ако няма изчерпателно изследване по въпроса. Ограниченията в теориите (неприложимост в определени условия например) също не се обсъждат.

В резултат студентите в УТ (по мое мнение) са много по-неподготвени за реалното приложение на знанията си отколкото тези в СУ.

Пример: В клас по сравнителна администрация възникна въпроса кой по-ефикасно следва да определя учебната програма – студентът, който избира свободно дисциплини или министерството на образованието, което налага дисциплини на студента. Колегата Йорун (от местно потекло) разви следното бъдещо недоумение, според мен, съждение: тъй като правителството е представител на народа и последното има много по-глобален капацитет за планиране, то министерството ще е това което трябва да решава кои са най-нужните на студента дисциплини. Студентите били субсидирани и следователно били делегирали правата за своя избор на министерството... Аз изразих спонтанен скептицизъм на тази трактовка. Холандските студенти бяха много изненадани от скептицизма ми. А аз - от наивния им възглед за добросъвестното и компетентно държавно управление.

Б. Начин на преподаване

Първата и най-значителна от педагогическа гледна точка разлика е наличието на големи количества домашна работа. Поне веднъж на две седмици (а често и доста повече) трябва да се подготви есе или презентация. Често има групови работи. Преподавателите четат всяка работа и дават индивидуална рецензия. Подготовката в домашни условия се изразява и в четене на множество статии които се обсъждат в клас.

Специфична разлика е също така, че докато в СУ преподавателите дават открито предпочитанията си към определено теоретично обяснение това не се случва в УТ. В повечето случаи тукашното академично тяло изобщо не коментира личното си мнение по дискутираните въпроси. Официално те се опитват да не влияят на студентите при формиране на тяхното лично мнение. Това обаче на практика не е така – от личен опит го казвам – не се опитвайте да изразявате свое мнение в писмените си работи. В СУ поне е ясно какво е мнението на преподавателя и то е обяснено в лекциите.

Макар и в двата университета да се очаква механична репрезентация на нечии чужди мисли в СУ (почти) всеки път когато съм се опитвал да имам еманципирано мнение това е било поощрявано (дори и мнението ми да е било доста наивно понякога). Това категорично не може да се каже за УТ.

В. Начин на писане на есета

Огромна културна разлика в началото беше как се пишат тук есета. В СУ обикновено се започва с проблема, прави се кратко описание на условия в които проблемът е разположен, заедно с очевидните причини за проблема (ако има такива). В зависимост от обстоятелствата (или гледната точка) на проблема се избира подходяща теория от която да се подходи към решението. Широко се използват здрава логика и лични наблюдения. В УТ се започва отново с проблема, но след това се прави т.н. “теоретична рамка”. В нея се разполагат теориите, през чиито допускания се преценяват проблемът и условията, в които той е разположен. Използването на лични наблюдения не е препоръчително – само научни изследвания. Решението е обикновено зададено предварително от теорията.

Макар логиката на есетата в УТ да е по-издържана от методологична гледна точка тя обвързва студентите в определени рамки – тези на социалната теория. От която гледна точка се радвам, че имам опит и с двата подхода.

Тези са приликите и разликите, които намирам за най-важни между УТ и СУ. В заключение мога само да кажа, че едва сега оценявам много от наученото. А също се радвам и на възможността за сравнение.